

SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLLON ASIAKSMAKSUIEN KESKEISET MUUTOKSET TERVEYSPALVELUISSA 1.7.2021/MAKSUKATTOON TULEVAT MUUTOKSET 1.1.2022

Sosiaali- ja terveydenhuollon lakiin tulee muutoksia 1.7.2021 alkaen (1201/2020) vahvistettu 30.12.2020). Asiaksmaksulainsäädännön osittaisuudistuksella laajennetaan terveyspalvelujen maksuttomuutta sekä kohtuullistetaan maksuja. Maksuttomia terveyspalveluja koskevaan lain 5 §:ään on lisätty uusia maksuttomia palveluja sekä joiltakin osin selkeytetty maksuttomia palveluja koskevaa sääntelyä. Perusterveydenhuollon avosairaanhoidon (ml. suun terveydenhuolto) palveluista ei saa jatkossakaan periä maksua alle 18-vuotiaalta.

Maksuttomat terveyspalvelut 1.7.2021 lähtien

- 1)** terveydenhuoltolain (1326/2010) 13–17 §:n, 19 §:n 1 kohdan sekä 24, 27 ja 29 §:n perusteella järjestetyt perusterveydenhuollon palvelut sekä hoitoon kuuluvat aineet ja pitkäaikaisen sairauden hoitoon tarkoitetut hoitotarvikkeet
- 2)** 18 vuotta täyttäneeltä terveydenhuoltolain 16 §:n nojalla järjestetyistä palveluista, terveydenhuoltolain 27 §:n perusteella järjestetyistä avosairaanhoidon palveluista eikä sairaanhoitajan, terveydenhoitajan tai kätilön vastaanotosta;
- 3)** poliklinikan antama tutkimus ja hoito alle 18-vuotiaalle henkilölle;
- 4)** naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemisestä ja torjumisesta tehdyn Euroopan neuvoston yleissopimuksen (SopS 53/2015) 25 artiklassa tarkoitettujen seksuaalisen väkivallan uhreja varten perustettujen tukikeskusten tarjoamat palvelut;
- 5)** päihteitä käyttäville raskaana oleville suunnattujen äitiyspoliklinikoiden antama tutkimus, hoito ja seuranta

Maksuttomia terveyspalveluja koskevat muutokset (5 §)

- maksuja ei jatkossa saa periä perusterveydenhuollossa sairaanhoitajan, terveydenhoitajan tai kätilön vastaanottokäynneistä edes 18 vuotta täyttäneeltä. Vastaanotot ovat maksuttomia kaikenikäisille riippumatta siitä, miten palvelu järjestetään (myös esim. etäpalvelut). Maksuttomuus koskee vastaanottoja, joissa pääasiallinen vastuu hoidosta on hoitajalla. Jos asiakkaan käynnin hoitovastuu selkeästi siirtyy hoitajalta lääkärille, palvelusta voi periä 18 vuotta täyttäneeltä terveyskeskuksen avosairaanhoidon lääkäripalvelun maksun.
- maksuja ei myöskään saa periä perusterveydenhuollossa terveydenhuoltolain 27 §:n perusteella järjestetyistä *mielenterveystyöhön* liittyvistä avosairaanhoidon palveluista edes 18 vuotta täyttäneiltä. Maksuja koskeva sääntely on ollut nykyisin jokseenkin epäselvää, mistä johtuen sääntelyä on selkeytetty. Perusterveydenhuollossa avohoitona järjestetty mielenterveystyö eri hoitomuotoineen on maksutonta kaiken ikäisille asiakkaille. Maksuja ei saa periä myöskään mielenterveystyössä annetusta sarjahoidosta, kuten psykoterapiajaksoista. Käynnin pääasiallinen syy määrittää mielenterveystyöhön liittyvien palvelujen maksuttomuuden. Avosairaanhoido on asiakkaalle maksutonta silloin, kun käynnin syynä on nimenomaan mielenterveyteen liittyvä vaiva. Perusterveydenhuollossa terveydenhuoltolain 27 §:n nojalla annetusta laitoshoidosta saa periä jatkossakin maksun.
- asiakasmaksuja ei saa jatkossa periä edes 18 vuotta täyttäneiltä terveydenhuoltolain 16 §:n nojalla järjestetyistä *kouluterveydenhuollon* palveluista. Muutoksella maksuttomuus laajenee myös 18 vuotta täyttäneisiin.
- 5 §:ää on selkeytetty *terapiamaksujen* osalta. Terveydenhuollon ammattihenkilön antamasta fysioterapiasta, neuropsykologisesta kuntoutuksesta, ravitsemusterapiasta, jalkojenhoidosta,

ALAJÄRVEN KAUPUNKI

JÄRVI-POHJANMAAN PERUSTURVA

Alajärvi – Lappajärvi – Vimpeli

puheterapiasta, toimintaterapiasta ja muusta niihin rinnastettavasta toimintakykyä parantavasta ja ylläpitävästä hoidosta *saa periä maksun* 18 vuotta täyttäneeltä henkilöltä, myös etäyhteyksin toteutettuna. Asiaksmaksun määrittelyssä on terapiasta ja hoidon toteutuksesta riippuen huomioitava lisäksi asiakasmaksulain 2 §:n sekä asiakasmaksuasetuksen 7 ja 11 §:n säännökset. Yksilökohtaisen fysioterapiamaksun suuruutta rajoittaa asetuksen 7 §:n säännös maksun enimmäismäärästä, lisäksi sarjassa annettavan terapian osalta maksun enimmäismäärää rajoittaa asetuksen 11 §, jossa säädetään sarjassa annettavan hoidon enimmäismaksuista. Puheterapiasta saa periä maksun perusterveydenhuollossa, mutta ei sarjassa annetusta puhe- ja äänihäiriöhoidosta. Yksittäisten muiden maksullisten terapioiden kuin fysioterapian maksua ei ole nimenomaisesti lainsäädännössä rajoitettu. Näiden osalta maksujen enimmäismäärää rajoittaa asiakasmaksulain 2 §, jonka mukaan maksu ei saa ylittää palvelun tuottamisesta aiheutuvia kustannuksia. Käytännössä maksun suuruus olisi tarkoituksenmukaista määritellä enintään samalle tasolle kuin yksilökohtaisen fysioterapian tai sarjahoidon maksu. Maksun suuruus ei saa muodostua asiakkaalle esteeksi hakeutua tarvitsemaansa hoitoon.

- perusterveydenhuollon *lääkärintodistusten ja lausuntojen* maksuttomuutta koskevaa sääntelyä on selkeytetty. Maksua ei saa periä sellaisesta lääkärintodistuksesta tai -lausunnosta, joka tarvitaan asiakkaan hoidon tai kuntoutuksen saamiseksi, sairausvakuutuslain (1224/2004) 5 luvun nojalla lääkekorvauksen saamiseksi tai sellaisen lyhytaikaisen sairausloman tarpeen osoittamiseksi, jonka kesto on enintään sairausvakuutuslain 8 luvun 7 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettun omavastuuajan pituinen. Muilta osin terveydenhuollon ammattihenkilön antamista todistuksista ja lausunnoista voidaan periä maksu. Maksun enimmäismäärästä säädetään jatkossakin asiakasmaksuasetuksen 23 §:ssä.
- kokonaan uutena lakiin on lisätty, *ettei alle 18-vuotiaalta saa periä maksua* poliklinikan antamasta tutkimuksesta ja hoidosta. Päiväkirurgiasta voi kuitenkin periä maksun, ellei sitä tehdä poliklinikalla. Maksuttomuus koskee myös esimerkiksi etäyhteyksin järjestettyä palvelua.
- myös *seksuaalirikosten uhreille* tarkoitettujen ns. SERI-tukikeskusten, ml. niin sanotut satelliittitukikeskukset, tarjoamat terveyspalvelut ovat jatkossa maksuttomia. Maksutonta on lisäksi päihteitä käyttäville raskaana oleville suunnattujen äitiyspoliklinikoiden antama tutkimus, hoito ja seuranta.
- *tartuntatautilain mukaisten* palvelujen maksuttomuuteen liittyvää sääntelyä on selkeytetty sekä osin laajennettu. Maksuttomuutta on selkeyden vuoksi laajennettu koskemaan yleisvaaralliselle tartuntataudille altistuneeksi todetun tai perustellusti altistuneeksi epäillyn karanteenia, josta ei tiettävästi käytännössä nykyisinkään ole peritty maksuja. Lisäksi valvottaviin tartuntatauteihin kuuluvien HIV-infektion, sankkerin (uusi), tippurin ja sukupuoliteitse tarttuvan klamydian maksuttomuutta on laajennettu siten, että jatkossa maksutonta on edellä mainittujen tautien tutkimus, hoito sekä hoitoon ja uutena myös taudin ehkäisyyn määrätyt lääkkeet. Käytännössä maksuttomuuden laajennus koskee HIV-infektion ehkäisyyn tarkoitettuja lääkkeitä, koska tällä hetkellä edellä mainituista taudeista vain HIV-infektion ehkäisyyn on olemassa lääkitys.

Vastaanottoihin rinnastettavat etävastaanotot laskutetaan kuten vastaanottopalvelut. Käyttämättä ja peruuttamatta jätetyistä terveydenhuollon vastaanotoista 1.7.2021 lukien saa maksun periä, vaikka varsinainen palvelu on maksuton mukaan lukien opiskelijaterveydenhuolto, äitiysneuvonta ja hoitajanvastaanotto.

Maksukatto (6 a §)

Maksukaton ylittymisen jälkeen maksukattoon sisältyvät palvelut ovat maksuttomia asianomaisen kalenterivuoden loppuun (seurantajakso kalenterivuosi). Ainoastaan lyhytaikaisesta laitoshoidosta tai -palvelusta saa periä ns. ylläpitomaksun myös maksukaton täytyttyä. Maksukattoa kerryttävien

ALAJÄRVEN KAUPUNKI

JÄRVI-POHJANMAAN PERUSTURVA

Alajärvi – Lappajärvi – Vimpeli

palvelumaksujen luettelo on laajennettu sekä osin selkeytetty. Jatkossakin maksukattoa kerryttävät ainoastaan tasasuuruiset maksut. Uusia maksukattoa kerryttäviä maksuja ovat:

- suun terveydenhuollossa perittävät maksut tutkimuksesta ja hoidosta (asiakasmaksuasetus 9 §) hammasteknisiä kuluja lukuun ottamatta. Esimerkiksi hammasproteettisen hoidon kliinisen työn osuudesta perittävät maksut kerryttävät maksukattoa, mutta varsinaiset hammastekniset kulut (hammasteknisen laboratorion kulut) eivät kerrytä maksukattoa
- perusterveydenhuollossa suun ja leukojen erikoissairaanhoidon hoitotoimenpiteistä perittävät maksut (asiakasmaksuasetus 9 a §)
- tilapäisen kotisairaanhoidon sekä tilapäisen kotisairaalahoidon maksut (huom. kotipalvelun ja kotihoidon maksut jäävät jatkossakin maksukaton ulkopuolelle)
- myös yksittäisistä terapioida (ml. neuropsykologinen kuntoutus) perittävät maksut. Aiemmin maksukattoa ovat kerryttäneet yksilökohtaisen fysioterapian maksut sekä sarjahoitona järjestetyn hoidon maksut. Jatkossa myös muista yksittäisistä terapioida sekä vastaavista hoidoista perittävät maksut kerryttävät maksukattoa
- toimeentulotuesta maksetut maksut
- maksukattoa kerryttävät myös etäyhteyksien avulla toteutetuista palveluista perittävät maksut

Asiakkaan tulee jatkossakin seurata maksukaton täyttymistä itse. Seurantavastuun siirtämistä asiakkaalta viranomaiselle selvitetään asiakasmaksulain uudistamisen jatkovalmistelussa. Asiakasta on tiedotettava ja ohjattava maksukatosta ja sen seurannasta. Laskussa on oltava tieto siitä, kerryttääkö maksu maksukattoa, ja jos kerryttää, laskulla on lisäksi oltava tieto siitä, että asiakkaan on seurattava itse maksukattonsa ylittymistä (ks. laskuun sisällytettävät tiedot 2 a §).

Maksukaton euromäärä säilyy nykyisellä tasolla (683 euroa v. 2021). Euromäärään tullaan kuitenkin tekemään indeksitarkistus samanaikaisesti, kun maksukattoa koskeva sääntely astuu voimaan eli 1.1.2022. Indeksitarkistetut euromäärät julkaistaan vuoden 2021 aikana.

Muut muutokset asiakasmaksuihin

Vastaanottoihin rinnastettavat etävastaanotot laskutetaan kuten vastaanottopalvelut.

Käyttämättä ja peruuttamatta jätetyistä terveydenhuollon vastaanotoista 1.7.2021 lukien saa maksun periä, vaikka varsinainen palvelu on maksuton mukaan lukien opiskelijaterveydenhuolto, äitiysneuvonta ja hoitajanvastaanotto.

Jos potilas on kotiutettu akuuttiosastolta ja kotisairaala käy saman päivän aikana potilaan luona, peritään häneltä ainoastaan akuuttiosaston hoitopäivämaksu, mutta ei kotisairaalan käyntimaksua.

ALAJÄRVEN KAUPUNKI

JÄRVI-POHJANMAAN PERUSTURVA

Alajärvi – Lappajärvi – Vimpeli

TERVEYDENHUOLLON ASIAKASMAKSUT	Järvi-Pohjanmaa
TK-LÄÄKÄRIN VASTAANOTTO	
Vuosimaksu	41,20
Käyntimaksu (ml. etävastaanotto) /3	20,60
Viikonloppu, pyhäpäivä	28,30
Erikoislääkärin polikliininen vastaanottokäynti	41,20
Päiväkirurgian maksu	135,10
YLEISET MAKSUT	
Maksukatto kalenterivuodessa	683
Käyttämättä tai peruuttamatta jätetty palvelu	50,80
Fysio-, toiminta-, jalka- ja ravitsemusterapia	11,40
Akuuttiosaston hoitopäivämaksu	48,90
Kotisairaalan käyntimaksu	12,00
SUUN TERVEYDENHUOLTO	
perusmaksu, suuhygienisti	10,20
perusmaksu, hammaslääkäri	13,10
perusmaksu, erikoishammaslääkäri	19,20
Toimenpide, vaativuusluokka 0-2	8,40
Toimenpide, vaativuusluokka 3-4	18,90
Toimenpide, vaativuusluokka 5-7	37,50
Toimenpide, vaativuusluokka 8-10	54,90
Toimenpide, vaativuusluokka 11-	77
akryyliosa- ja kokoproteesi	183,50
kruunut ja sillat hampaalta	183,50
rankaproteesi	222,70

Perusturvaltk 18.5.2021 § 38

